

ΝΕΟΣ ΕΛΛΗΝΟΜΝΗΜΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΤΑΞΣΟΜΕΝΟΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΥΠΟ
ΣΗΥΡ. Π. ΛΑΜΠΡΟΥ

7

1910

ΦΩΤΟΤΥΠΗΚΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ * 1969 * RÉIMPRESSION ANASTATIQUE
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕDITIONS
ΒΑΣ. Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ★ BAS. N. GRÉGORIADÈS

Wagner, τοῦ Schmid, τοῦ Μανούσου, τοῦ Ἀραβαντινοῦ, τοῦ Λε-
λέκου, τοῦ Φαρδῦ, τοῦ Χασιώτη, τοῦ Παπαζαφειροπούλου, τοῦ Κα-
νελλάκη, τοῦ Τσφαρίκη (Διανοτράγουδα), τοῦ Βέη. Ὁκτώ ἄσματα
εἶνε χιακά, ἀναγραφέντα ὑπ' αὐτοῦ τοῦ μεταφραστοῦ.

Dr. Joseph Schuster Die Expedition des bayer. Hilfskorps nach Grie-
chenland 1832-1833 in sanitätsgeschichtlicher Hinsicht nach den Akten des
K. B. Kriegsarchivs. Sonderabdruck aus dem «Oberbayerischen Archiv
(zugleich Forschungen zur Geschichte Bayerns)». Bd. 54 Heft. 4. Εἰς 8ov
σελ. 41.

Ἐν τῷ βιβλίῳ μου Λόγοι καὶ ἀναμνήσεις ἐκ τοῦ βορρᾶ (Ἐν Ἀθη-
ναῖς 1909) σ. 191-206 ἐξίθηκα ὁπόσον πλουσίαν ὕλην ἀναφερο-
μένην εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἱστορίαν τῶν μέσων αἰώνων, ἰδίως δ' ἐν ταῖς
ἡμέραις τῆς τουρκοκρατίας καὶ μάλιστα τοῦ ἔθνικοῦ ἀγῶνος περι-
λαμβάνει τὸ Στρατιωτικὸν ἀρχεῖον (Kriegsarchiv) τοῦ Μονάρχου.
Ὅποσον δὲ διδακτικὰ ἠδύναντο νὰ εἶνε τὰ πορίσματα τῆς ἐρεύνης
τῶν ἐν τῷ ἀρχεῖῳ ἐκείνῳ ἀποκειμένων ἐγγράφων καταφαίνεται ἀρι-
δῆλως ἐκ τῆς προκειμένης συγγραφῆς, ἐν ἧ ὁ κ. Schuster ἐξετάζει
ὑπὸ ὕγεινὴν ἐποψίν τὰ περὶ τῆς βαυαρικῆς ἐπικούρου στρατιᾶς τῆς
ἀκολουθησάσης εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν νεαρὸν πρῶτον αὐτῆς βασιλεῖα
ᾠθωνα δυνάμει τοῦ ἄρθρου 14 τῆς ἐν Λονδίῳ μεταξὺ τῶν προστα-
τιδῶν δυνάμεων τῆ 25 Ἀπριλίου 1832 ὑπογραφείσης συνθήκης. Ὁ
συγγραφεὺς, ἰατρός ὢν, παρακολουθεῖ τὴν ὕγεινὴν κατάστασιν τοῦ
βαυαρικοῦ ἐπικούρου στρατοῦ ἀπὸ τῆς ἐκ Βαυαρίας ἐκκινήσεως μέχρι
τοῦ πέρατος τῆς ἐν Ἑλλάδι ἐντολῆς αὐτοῦ. Βοηθεῖται δ' εἰς τὸ ἔρ-
γον τοῦτο ἐκ τοῦ πλουσίου ὕλικου τοῦ ἀρχείου, ἐν ᾧ κυρίως ἐν πλη-
ριστάτῃ τάξει καὶ ἀφθονίᾳ ἀπόκεινται τὰ ἐγγράφα τὰ ἀναφερόμενα εἰς
τὸ ἔτος 1833. Δύο δὲ εἶνε αἱ κυριώταται πηγαί, αἱ ἐκθέσεις τῶν
διευθυνόντων ἰατρῶν Fleschuez καὶ Heister. Καλὸς δὲ κλινικός
παρατηρητῆς εἶνε καὶ ὁ ἰατρός Mahlmeister. Αἱ κλινικαὶ αὐτοῦ
παρατηρήσεις ἐχρησίμευσαν τὰ μέγιστα εἰς τὸν ἀκριβῆ καθορισμὸν
τῶν ἀσθενειῶν τῶν Βαυαρῶν, αἵτινες εἶνε πολλάκις δυσδιάγνωστοι,
ἅτε δηλούμεναι διὰ διαφόρων συνωνύμων, ὧν τινὰ ἔχουσιν ἀποβῆ
ξένα εἰς τὴν σημερινὴν ἰατρικὴν ὀνοματολογίαν. Γίνεται δ' ἐκ τῶν
παρατηρήσεων τούτων τοῦ Mahlmeister σαφές, ὅτι τὸ ἡμῶν τῶν
ἀσθενειῶν ἀνήκει εἰς τὴν τάξιν τοῦ τυφοειδοῦς πυρετοῦ. Ἄλλὰ καὶ

εὐλογίας, δυσεντερίας, ἥπατιτιδος, πλευρίτιδος, ἰλονοσίας καὶ ἄλλων νόσων ἔχομεν παραδείγματα. Ἐκ πασῶν δὲ τῶν ἐκθέσεων γίνεται τοῦτο δῆλον, ὅτι οἱ Βαυαροὶ στρατιῶται ὑπέκυπτον εἰς πολὺν νόσον, μὴ συμμορφούμενοι πρὸς τὸ νέον περιβάλλον καὶ ἐξακολουθοῦντες νὰ ζῶσι καθ' ὅσα ἦσαν εἰθισμένοι. Πολλοὶ ὡς ἐκ τούτου παρουσιάζοντο μάλιστα γαστρικαὶ διαταράξεις, συνήθως παροδικαί. Περὶεργος δὲ εἶνε ἡ νοσταλγία ἢ καταλαμβάνουσα τοὺς ἀρρώστους, ἧτις καὶ οὐκ ὀλίγον ἐπιδρᾷ ἐπὶ τὴν πορείαν τῆς κατεχούσης αὐτοὺς νόσου. Τῶν δὲ πόλεων, ἐν αἷς ἰστάθμευον οἱ Βαυαροὶ, ἡ μάλιστα ἀνθυγιεινὴ κατὰ τὴν ἐκθεσιν τοῦ Fleschuez ὑπῆρξε τὸ Ναύπλιον. Οὐ μικρὸν δ' ἐβλαπτε τοὺς στρατιῶτας καὶ ἡ συχνὴ ἀνάβασις εἰς τὸ Ἴερον καλὸν καὶ τὸ Παλαμῆδιον. Ἄξιον δὲ ἰδίας μνείας εἶνε τὸ ἐξῆς χωρίον τῆς ἐκθέσεως αὐτοῦ· «Ἐνεκα τῆς ἐλλείψεως ὁδῶν ἢ ἐπικοινωνία ἐτελεῖτο διὰ φορητῶν ἵππων καὶ ὄνων. Διὸ ἐγένετο καὶ ἡ κατάλληλος κατανομὴ τῶν ἰατρῶν, φερόντων μεθ' ἑαυτῶν ἐπιδέσμους καὶ φάρμακα. Ἄλλο δ' ἐπακόλουθον τῆς ἐλλείψεως ὁδῶν ἦτο καὶ τὸ ὅτι οἱ ἀσθενεῖς ἔπρεπε νὰ μένωσιν ἐν τοῖς ἰδίαις αὐτῶν σταθμοῖς, μόνον δ' ἐν Ναυπλίῳ, Πάτραις καὶ Μεσολογγίῳ ἠδύναντο νὰ σταλῶσιν οἱ ἀσθενεῖς εἰς νοσοκομεῖα. Ἐπιθεώρησις δὲ γενομένη ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ συντάγματος ἀπὸ Ἀχλαδοκάμπου μέχρι Τριπόλεως ἀπέδειξεν, ὅτι τὰ τῆς υἰείας τοῦ στρατεύματος εἶχον καθ' ὅλου καλῶς. Μάλιστα δ' ἐξαιρέτως εἶχον τὰ πράγματα ἐν Καλάμαις, ὅπου καὶ οἱ ἄστοι εἴλκυον τὴν προσοχὴν διὰ τὸ ὑγιὲς τῆς ὄψεως αὐτῶν καὶ ἡ χώρα ἐξέχει διὰ τὸ πλούσιον τῆς φυτείας». Περαιτόναι δ' ὁ Fleschuez τὴν ἐκθεσιν αὐτοῦ διὰ τῶν ἐξῆς λέξεων· «Κλίμα, ἀλλαγὴ τροφῆς καὶ οἰνοποιία ἐπέφερον παρὰ πολλοῖς μεγάλην διατάραξιν τῆς υἰείας».

Ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων γίνεται καταφανὲς ὅποσον χρήσιμος καὶ διδακτικὴ εἶνε ἡ μονογραφία αὐτῆ τοῦ κ. Schuster, ἧτις πλουτίζεται καὶ διὰ πολλῶν ἀξίων λόγου ἀπογραφικῶν πιάκων.

Γεώργιος Κονδρονίης Ἱστορία Περγάμου Βιβλίον Α'. Σάμος. Τυπογραφεῖον «Ἑκπαιδευτικῶν» Ἑλλήνης Σ. Σφορώνου. 1910. Εἰς 16ον σελ. 38.

Δὲν ἔχει ἀξιώσεις τὸ βιβλιάριον τοῦτο. Αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς γράφει ἐν τῷ Ἐπιλόγῳ τάδε· «Παρουσιάζων εἰς τοὺς συμπολίτας μου τὴν μικρὰν ταύτην καὶ σύντομον Χριστιανικὴν μελέτην περὶ Περγάμου